

1 Důkazní břemeno

1.1 Jaká jsou pravidla týkající se důkazního břemena?

Žalobce musí prokázat skutečnosti nutné k doložení nároku, přičemž žalovaný nese důkazní břemeno u své obrany proti žalobě. Účastníkovi řízení, který nepředloží důkazy, hrozí, že skutečnosti, které předkládá na podporu svých tvrzení, budou shledány za neprokázané.

1.2 Existují pravidla, která vylučují některé skutečnosti z důkazního břemene? Ve kterých případech? Je možné i tak vyvrátit určité právní domněnky předložením důkazu?

Přiznané skutečnosti není třeba prokazovat. Kromě toho není třeba prokazovat obecně přijímané skutečnosti nebo skutečnosti známé soudu *ex officio*. I v těchto případech lze přirozeně předkládat důkazy, které takové skutečnosti vyvracejí.

1.3 Do jaké míry musí být soud přesvědčen o pravdivosti faktu, aby na něm založil rozsudek?

V tomto ohledu obsahuje právní úprava pouze ustanovení, podle něhož soud musí o tom, co se bude ve věci považovat za pravdivé, rozhodnout po pečlivém zvážení všech skutečností, které vstaly. Ve Finsku se uplatňuje zásada „volného hodnocení důkazů“, a záleží tedy na vhodnosti důkazů předložených soudem.

2 Provádění důkazů

2.1 Provádí soud dokazování pouze na návrh účastníků nebo může soudce v některých případech provádět důkazy i z vlastního podnětu?

Praxe je taková, že si účastníci řízení musí důkazní materiál, o který se hodlají opírat, obstarat sami. Právní předpisy nicméně soudu umožňují, aby se rozhodl získat důkazy z vlastního podnětu. Soud ovšem nemůže z vlastního podnětu nařídít výslech nového svědka nebo předložení nového dokumentu proti vůli obou účastníků řízení, pokud se jedná o věc, u které je možné mimosoudní vyrovnání.

V některých případech, jako jsou věci týkající se otcovství, je také povinností soudu zajistit, aby byly získány všechny nezbytné důkazy.

2.2 Je-li návrhu účastníka na provedení důkazu vyhověno, co následuje?

Důkazy se provádějí v hlavním jednání.

2.3 Ve kterých případech může soud zamítnout návrh účastníka na provedení dokazování?

Soud může takový návrh zamítnout, například pokud není důkaz relevantní nebo již bylo tvrzení v tomto ohledu prokázáno. Návrh na provedení důkazu lze také zamítnout, pokud k němu dojde ve fázi, kdy je už příliš pozdě.

2.4 Jaké existují druhy důkazních prostředků?

Jednotlivými důkazními prostředky jsou výslechy obou účastníků řízení, svědků a znalců, listiny a znalecké posudky a ohledání.

2.5 Jaké jsou metody dokazování pomocí svědků a jak se liší od dokazování pomocí znalců? Jaká jsou pravidla pro předkládání písemných důkazů a znaleckých posudků?

Mezi vyhodnocováním výpovědí svědků či znalců a písemných znaleckých posudků není rozdíl. Soudy však nepřijímají písemná svědeckví svědků.

2.6 Mají některé způsoby dokazování větší důkazní sílu než jiné?

Ne. Zhodnocení důkazů je na uvážení soudu.

2.7 Jsou pro prokázání určitých skutečností povinné určité způsoby dokazování?

Ne.

2.8 Mají svědci ze zákona povinnost svědčit?

Svědék zpravidla nemůže svědeckví odmítnout.

2.9 Ve kterých případech mohou svědci odmítnout vypovídat?

Právo odmítnout svědeckví mají manželky/manželé, snoubenky/snoubenci a přímí předkové a potomci dotčeného účastníka řízení, dále pak sourozenci dotčeného účastníka řízení a jejich manželky/manželé a adoptivní rodiče nebo adoptivní děti dotčeného účastníka řízení. Zákon kromě upravuje i další různé situace, kdy má svědek právo nebo povinnost odmítnout svědeckví.

2.10 Může být osoba, která odmítne vypovídat jako svědek, sankcionována nebo přinucena podat svědeckví?

Svědék, který bez zákonného důvodu odmítne podat svědeckví, může být ke splnění své povinnosti přinucen pod hrozbou pokuty. Pokud svědek i nadále odmítá vypovídat, může soud nařídít, aby byl zadržen, dokud k výpovědi nesvolí.

2.11 Existují osoby, od nichž nelze vyžadovat svědeckví?

Je na uvážení soudu, zda lze (například) osobu mladší 15 let nebo duševně nemocnou osobu vyslechnout jako svědka.

Některé skupiny osob, například právníci nebo lékaři, nemohou vypovídat ve věcech, na něž se vztahuje jejich profesní mlčenlivost.

2.12 Jaká je úloha soudce a účastníků při výslechu svědků? Za jakých podmínek lze svědka vyslechnout prostřednictvím videokonference nebo jiných technických prostředků?

Obecným pravidlem je, že účastník řízení, který svědka předvolá, jej vyslychá jako první. Protistrana má pak právo podrobit svědka křížovému výslechu. Po křížovém výslechu může soud a dotčení účastníci řízení klást svědkovi další otázky.

Svědka lze vyslechnout prostřednictvím videokonference nebo jiné vhodné telekomunikační technologie, která umožňuje audiovizuální spojení s účastníky řízení, pokud to soud shledá za vhodné. Tento postup lze použít například v případě, že se svědek nemohl dostavit k soudu osobně nebo že by jeho účast spojena s nepřiměřenými náklady, nebo pokud se jedná o svědka mladšího 15 let. V některých situacích lze svědka vyslechnout i telefonicky.

3 Hodnocení důkazů

3.1 Jestliže účastník získal důkaz nezákonným způsobem, existují omezení přípustnosti takového důkazu při rozhodování?

Zákon pro takovouto situaci nestanoví žádné konkrétní pokyny. Soud musí podle svého uvážení rozhodnout, jaký význam bude takový důkaz mít.

3.2 Jsem-li účastníkem řízení, bude moje tvrzení považováno za důkaz?

Ano. Na vyslechnutí účastníků řízení za účelem provádění důkazů neexistuje žádné omezení, přičemž v občanskoprávních věcech je lze při výpovědi o skutečnostech, jež jsou z hlediska vyřešení věci zvláště důležité, vázat přísahou. Tvrzení účastníka řízení v rámci důkazního řízení se hodnotí na základě týchž kritérií jako svědecká výpověď.

Odkazy

[Provádění důkazů](#) (finské ministerstvo spravedlnosti, anglicky)

Brožura: [Svědectví u soudu](#) (finské ministerstvo spravedlnosti, anglicky)

Poslední aktualizace: 31/05/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.